

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет іноземних мов

Кафедра англійської філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЛІНГВОПРАГМАТИКА

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)
(перший (бакалаврський); другий (магістерський); третій (освітньо-науковий))

Освітня програма «Філологія»
Спеціальність 035 Філологія

Галузь знань 03 Гуманітарні науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 09 вересня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Лінгвопрагматика
Викладач (-і)	Великорода Юрій Михайлович
Контактний телефон викладача	+380687711686
Е-mail викладача	yuriy.velykoroda@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 60 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	2 години
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Курс лінгвопрагматики розроблено з метою всеохоплюючого вивчення традиційних та новітніх теорій у прагматиці. У ході вивчення студенти комплексно опановують основні терміни та поняття прагматики та вчать застосовувати їх у практичній та дослідницькій діяльності. Особлива увага приділяється зв'язкам прагматики з іншими дисциплінами: семантикою, когнітивною лінгвістикою, теоретичною граматикою, соціолінгвістикою, філософією мови, лінгвістичною антропологією та вивченням штучного інтелекту та можливості застосовувати міждисциплінарний підхід до власних досліджень. У процесі навчання студенти застосовуватимуть конкуруючі прагматичні теорії до вирішення подібних лінгвістичних проблем, визначатимуть переваги та обмеження цих теорій та вчитимуться обирати методологію дослідження, яка є найбільш релевантною до їх предмету дослідження. За результатами вивчення курсу студенти зможуть самостійно використовувати набуті знання з лінгвопрагматики у своїх наукових пошуках.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета навчальної дисципліни – забезпечити студентів ґрунтовними знаннями з лінгвопрагматики та навчити їх використовувати здобуті знання у практичній та дослідницькій роботі.</p> <p>Основними цілями вивчення дисципліни є формування у здобувачів освіти системно-наукового поняття про лінгвопрагматику; уміння використовувати термінологію лінгвопрагматики при аналізі та інтерпретації текстів різних жанрів; здатності самостійно набувати та удосконалювати необхідні навички у роботі з текстами; спроможності самостійно застосовувати елементи функціонально-прагматичного аналізу дискурсу; навичок застосовувати лінгвопрагматичні підходи до аналізу метафори, іронії, сатири та непрямих мовленнєвих актів у текстах різних дискурсів (медійному, художньому, політичному, рекламному); вміння визначати взаємозв'язок між мовою та культурою та панівною ідеологією; здатності визначати вплив експресивних мовних засобів.</p>	
4. Програмні компетентності	
<p><u>Загальні компетентності:</u></p> <p>ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, генерування нових ідей.</p> <p>ЗК 2. Здатність до пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК 4. Здатність спілкуватися з науковою спільнотою українською та іноземною (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) мовами з метою презентації та обговорення результатів своєї наукової роботи в усній та письмовій формі.</p> <p>ЗК 8. Уміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології в освітньому процесі вищої школи та в науковій дослідницькій діяльності, розробляти методичне забезпечення навчального процесу у філологічній галузі.</p> <p><u>Фахові компетентності:</u></p> <p>ФК1. Здобуття глибинних знань у галузі філології, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного</p>	

стану наукових філологічних знань, опанування термінології та методології з досліджуваного наукового напрямку.

ФК2. Здатність до пошуку, опрацювання, аналізу й узагальнення інформації, систематизації та інтерпретації фактичного матеріалу для проведення самостійних наукових досліджень у галузі філології.

ФК3. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних філологічних принципів і методологій, класичних і новітніх дослідницьких підходів, а також на основі відповідних загальнонаукових методів.

ФК4. Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології на основі розуміння їх природи, чинників впливу, тенденцій розвитку і з використанням теоретичних та експериментальних методів.

ФК8. Здатність аналізувати структуру та семантику мовних одиниць і категорій у художніх та медійних текстах, виявляти механізми їхнього функціонування, взаємозв'язки та взаємопереходи у транслятологічних текстах, виявляти етнолінгвістичні, соціолінгвістичні, лінгвокультурологічні явища, орієнтуватися в основних теоріях когнітивної лінгвістики, перекладознавства.

5. Програмні результати навчання

Знати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, глибоко розуміти теоретичні й практичні проблеми в галузі дослідження.

Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію.

Обирати адекватну предмету філологічного дослідження методологію, запроваджувати сучасні методи наукових досліджень для розв'язання широкого кола проблем і завдань у галузі філології.

Реалізовувати стратегії дослідницького самовдосконалення та обирати засоби саморозвитку.

Комплексно застосовувати підходи однієї філологічної дисципліни до аналізу філологічних явищ.

Розуміти міждисциплінарні зв'язки лінгвопрагматики та суміжних дисциплін: семантики, когнітивної лінгвістики, теоретичної граматики, соціолінгвістики, філософії мови, лінгвістичної антропології та вивчення штучного інтелекту.

6. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
	035 Філологія		вибірковий

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Вступ до прагматики. Основні поняття прагматики. Предмет вивчення прагматики. Історія прагматики.	2		4
Тема 2. Базові поняття прагматики та семантики: речення, висловлення, пропозиція, контекст, значення істинності, умова істинності.	2		4
Тема 3. Два основні напрямки у вивченні прагматики: англо-американська та континентальна європейська.		2	4

Тема 4. Центральні поняття прагматики 1. Імплікатура.	2		4	
Тема 5. Центральні поняття прагматики 2. Пресупозиція.	2		4	
Тема 6. Центральні поняття прагматики 3. Мовленнєві акти.		2	4	
Тема 7. Центральні поняття прагматики. Дейксис.	2		4	
Тема 8. Прагматика та когніція: теорія релевантності.	2		4	
Тема 9. Експлікатура, імплікатура, концептуальне та процедурне значення.		2	4	
Тема 10. Когнітивний та комунікативний принцип релевантності.	2		4	
Тема 11. Прагматика та семантика.	2		4	
Тема 12. Значення та основи істинності та значення не на основі істинності. Конвенційне та не конвенційне значення. Залежність від контексту та незалежність від контексту.		2	4	
Тема 13. Прагматика та синтаксис.	2		4	
Тема 14. Нео-грайсівська прагматична теорія анафори.	2		4	
Тема 15. Практичне застосування теорій прагматики у різних видах дискурсу.		2	4	
	ЗАГ.:	20	10	60
7. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень аспірантів, що регламентовані в університеті. Контроль за засвоєнням лекційного матеріалу відбувається у тестовій формі (5 балів за кожну лекцію). Кожне семінарське заняття також оцінюється за 5-бальною шкалою. Фінальний проект оцінюється за 10-бальною шкалою. Підсумковий тест – 10 балів.			
Вимоги до письмових робіт	Передбачене одне письмове підсумкове завдання у формі тесту (максимум 10 балів) та одне самостійне дослідницьке завдання (10 балів максимум).			
Семінарські заняття	Оцінюються відвідуваність семінарських занять та участь у них за 5-бальною шкалою.			
Умови допуску до підсумкового контролю	Студенти допускаються до підсумкового контролю, незалежно від кількості відвідань занять.			
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль відбувається у два етапи: 1) фінальний проект, у якому від здобувачів очікується застосування здобутих знань на практиці, 2) підсумковий тест на засвоєння основних понять дисципліни, що вивчається.			
8. Політика навчальної дисципліни				
Загальна максимальна сума балів, яка присвоюється студентові за курс, становить 100 балів, яка є сумою балів за виконання практичних та тестових завдань на лекційних та семінарських заняттях (5 балів за кожне заняття), підсумкове тестування (10 балів), самостійну роботу (10 балів). Допуск до іспиту надається незалежно від кількості відвіданих практичних чи лекційних занять. Виконання <u>підсумкової роботи та самостійного проекту</u> є обов'язковим. Фінальний тест включає в себе теоретичні запитання по матеріалу лекцій та практичні завдання, подібні до тих, які виконувалися на семінарах. Проект із самостійної роботи передбачає застосування студентом практичних навиків роботи із медійними текстами до поданого медійного матеріалу та презентацію результатів свого дослідження. <u>Відвідування лекційних та практичних занять</u> не є обов'язковим, матеріали лекцій надаватимуться студентам в електронній формі після кожної лекції. Практичні заняття, пропущені з поважної причини, можуть бути відпрацьовані студентом в кінці семестру під час годин для консультацій, за результатами чого студент отримає оцінку. Протягом усього курсу є обов'язковим дотримання <u>академічної доброчесності</u> ,				

студентам не дозволяється користуватися технічними засобами під час виконаннями залікової письмової роботи.

9. Рекомендована література

1. Селиванова Е.А. Основы лингвистической теории текста и коммуникации. / Е.О. Селиванова – К.: Брама, 2004. – 336с.
2. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. / О.О. Селіванова – Полтава: Довкілля-К, 2006. – 716с.
3. Семида О.В. Прагматична спрямованість заголовків у друкованому медійному дискурсі (на матеріалі французької преси). / О.В.Семида // Мовні і концептуальні картини світу: збірник наукових праць.– К.: Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2005. – Вип. 18, кн. 2. – С.147-149.
4. Birner, Betty. Introduction to pragmatics. Wiley-Blackwell, 2012.
5. Carston R. Relevance theory and the saying/implicating distinction / Robyn Carston // The handbook of pragmatics. – Oxford: Blackwell, 2004. – P.633-656.
6. Cutting, Joan. Pragmatics. Routledge, 2020.
7. Genette G. Paratexts: thresholds of interpretation / Gérard Genette. – Cambridge University Press, 1997. – 456 p.
8. Grice H.P. Logic and conversation / Herbert Paul Grice // Syntax and Semantics. Vol. 3: Speech Acts. – New York: Academic Press, 1975. – P.42-58.
- Huanh, Yan. Pragmatics: Oxford textbooks in linguistics. OUP, 2015.
9. Leech G. Principles of Pragmatics. / Geoffrey Leech. – London: Longman Group Limited, 1983. – 250 p.
10. Sperber D., Wilson D. A deflationary account of metaphor. / Dan Sperber, Deirdre Wilson // The handbook of metaphor. – Cambridge: CPU, 2008. – P.84-105.
11. Sperber D., Wilson D. Relevance: Communication and cognition. / Dan Sperber, Deirdre Wilson. – Oxford: Blackwell, 1995. – 326 p.
12. Sperber D., Wilson D. The mapping between the mental and the public lexicon. / Dan Sperber, Deirdre Wilson // Thought and language. – Cambridge: CPU, 1998. – P.184-200.
13. Vega Moreno R. Creativity and convention: the pragmatics of everyday figurative speech. / Rosa E. Vega Moreno. – Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2007. – 250 p.
14. Wilson D., Carston R. A unitary approach to lexical pragmatics: relevance, inference and ad hoc concepts. / Deirdre Wilson, Robyn Carston // Pragmatics. – London: Palgrave, 2007. – P.230-259.
15. Wilson D., Carston R. Metaphor, relevance and the ‘emergent property’ issue. / Deirdre Wilson, Robyn Carston // Mind and language. Volume 21, Issue 3. – London: Blackwell, 2006. – P.404-433.
16. Wilson D., Sperber D. Relevance theory / Deirdre Wilson, Dan Sperber // The handbook of pragmatics. – Oxford: Blackwell, 2004. – P.607-632.
17. Wilson D., Sperber D. Truthfulness and relevance / Deirdre Wilson, Dan Sperber // UCL working papers in linguistics. Volume 12. – London, 2000. – P.215-254.

**Викладач *Великорода Ю.М.*
доцент кафедри англійської філології**